

DELO

ZVEZA SLOVENSkih
KULTURNIH DRUŠTEV
VIA SAN FRANCESCO 20
34133 TRST - TRIESTE

Leto XXXV. - Štev. 12
Petnajstdnevnik - Quindicinale
Abbon. postale - Gruppo II/70
300 lir

glasilo KPI za slovensko narodno manjšino

Pot k alternativi je odprta

Prejšnjega dne mi je mehanik po svoje razlagal izid volitev. Po njegovem se je Italija naveličala starega, zdavnaj pokvarjenega avta, s katerim je vozila zadnjih 40 let. Staro ropotuljo je zavrgla, vendar se še ni odločila za novo vozilo. Trenutno stoji pred izločbami in izbira, skuša razumeti, kaj pravzaprav potrebuje.

Res je, da so volilni izidi predvsem porazili «staro ropotuljo», krščansko demokracijo, ki je zaman iskala novo obličje, skrivaj pa vso svojo volilno kampanjo organizirala v tradicionalno uspešnem tonu «boj se komunizma». Res je tudi, da se je uštel socialistični tajnik Craxi, ki je bil za primojduš prepričan, da ga bodo mali meščani in veliki industrijci na ves glas poklicali, naj prevzame v svoje roka krmilo države. PSI napreduje, vendar za malo. Daleč, zelo daleč je tistih 20%, ki si jih Craxi tako trmasto želi vsaj v enaki meri, kakor zasleduje poraz komunistov.

KPI je v bistvu ohranila svoje glasove. V absolutnem številu izgublja po vsej Italiji stotisoč glasov (toda 90 tisoč glasov zbira sardinska akcijska stranka PSDAZ, ki je na zadnjih parlamentarnih volitvah nastopala z neodvisnim kandidatom na naših listah). V deficit pa gre do glasovi PdUP, ki so le deloma pritekli na naše liste, v ostalem pa so se osredotočili na drugo skrajno levičarsko stranko, DP.

Bistveno je vsekakor to, da sta sedaj KD in KPI enako močni, s to razliko, da je KD pravkar prejela dober udarec, komunistična partija pa še zbira svoje moči, a ni bila prizadeta. Odločilno srečanje bo torej v prihodnjem krogu?

V Italiji je sedaj demokratična alternativa zares možna. Tudi kdor ni vanjo verjel, oziroma je mislil, da govorimo o «fati morgani», mora sedaj priznati, da je v Italiji številčno možna vladna večina brez demokristjanov. Seveda, če bo zanjo politična volja! Tu mislimo predvsem na socialiste, pa tudi na druge laične demokratične stranke, ki so se še najbolj okoristile z izgubljenimi glasovi KD.

Kaj predlagajo sedaj socialisti? Craxi upa, da bodo v KD odstranili De Mito in

da bo z novimi voditelji obnovil staro lju-bezen. Za vladno pa predlaga «posebno os» med KD in PSI, ki naj bi trajala vsaj tri leta (Bralcem moramo najbrž pojasniti, čemu Craxi stalno govori o «treh letih» vladanja s KD. Sen. Merzagora je napisal, da je Craxi obljubil Fanfaniju socialistično podporo za predsedstvo republike, ko bi čez TRI LETA zapadel mandat Sandru Pertiniju. V zameno bi demokristjani izvolili Craxija za predsednika vlade).

Pri tem pa KD, PSI in celo laične stranke pozabljajo, kaj se dogaja v Italiji, kjer ravsaja gospodarska kriza. Zak-

ladni minister Gorla (KD) že zahteva od nove vlade, ki sploh še ni nastala, naj konec avgusta naloži italijanskim državljanom nova davčna in stabilizacijska bremena za nadaljnjih 18.200 milijard lir! Stare petstrankarske valde so se rušile ena za drugo prav pod težo sporov o gospodarski politiki vlade. Bo sedaj drugače?

Teško je razumeti, zakaj PSI sili v ob-jem krščanskih demokratov, čeprav se z njimi stalno prepira, odklanja pa sode-lovanje s KPI, čeprav so naši gospodar-ski programi sorodni, imamo pa veliko skupnih izkušenj upravljanja občin,

KPI je v Trstu na prvem mestu!

Lahko zapišemo, da smo komunisti v Furlaniji - Julijski krajini zadovoljni z izi-dom volitev, tako za deželni zbor, kakor tudi za politične in upravne volitve. Ok-repili smo svoje pozicije, čeprav nam žal ni uspelo pridobiti vsaj še enega svetovalca. Kljub temu je odpiranje KPI novim zaveznikom, kar je prišlo do izra-za predvsem v sestavi kandidatnih list, obrodilo prve rezultate. Mi bomo nadal-jevali po tej poti, prepričani, da so to prvi zametki ustvarjanja širše alternativ-ne fronte.

Posebno zadovoljstvo nas navdaja ob spoznanju, da sta pri nas bili poraženi tako KD, takor Lista za Trst, se pravi obe sili, ki sta se predstavili s konzervativnim programom. Porazeni so bi-li tudi desničarski kandidati, kot sta bila Tombesi (KD) in Cecovini (LpT) na političnih volitvah in večina demokristčanskih kandidatov za deželni svet.

Socialistom ni uspela «operacija Gru-ber Benco», ki naj bi dokazala volilcem Liste, da so tudi socialisti v bistvu «me-loni». Najbrž ni naključje, da PSI v Trstu nazaduje za 1500 glasov v primerjavi z lanskimi upravnimi volitvami. To bo najbrž posledica izbire zavezništva z Li-sto v krajevnih upravah na Tržaskem.

Lista izgublja tretjino svojih volilcev, na političnih volitvah je zdrknila do 19%, kar dokazuje, da njeni volilci niso odobrvali Cecovinijevih akrobacij in stremuštva po parlamentarnih stolčkih.

Skupno je v enem letu izgubila od 11 do 17 tisoč volilcev. Mirne duše lahko zapišemo, da je to začetek konca neke-ga gibanja, čeprav je še zelo močno in utegne pogojevati tržaško in deželno politiko še nekaj let. Posebno še, če bo našlo zaveznike. In vendar je bila prav Lista element zastrupljanja ozračja na meji, v odnosih med sosednjima naro-doma in državama.

Komunisti smo v Trstu zadeležili lep uspeh. Samo v zadnjem letu smo pridobi-li 3 tisoč novih volilcev. To je priznanje za dosledno politiko alternative do LpT in KD, ki smo jo vodili v mestu, pa tudi zavezništev s «tržaškim gibanjem», neodvisnimi radikalc, demokratičnim gi-banjem za obnovo psihiatrije itd. Večje število glasov smo pridobili tudi med Slovenci, predvsem med mladino, ki je razumela doslednost politike KPI in odločenost nadaljevati boj za demokratično in enakopravno sožitje v naših krajih.

V deželi se odpira vprašanje, kaj sto-riti sedaj. KD, PSI in druge laične sile bodo najbrž skušale obnoviti stare večine. Mi poudarjamo samo, da je možna tudi v Furlaniji Julijski krajini al-ternativna večina brez demokristjanov, ki bi slonela na zavezništvu vseh na-prednih in avtonomističnih sil. Za tako večino se bomo še naprej zavzemali, ker so nam tudi volilci dokazali, da smo na pravi poti.

V Trstu je KPI prva stranka! To je vse.

Zaradi težav, ki so nastale v našem uredništvu, izhaja ta številka DELA z zamudo. Bralce in naročnike prosimo za razumevanje.

Pot k alternativni

pokrajini in dežel. Navdaja nas občutek, da se v socialističnih vrstah šele sedaj poraja spoznanje, da je možna tudi v Italiji demokratična, reformistična alternativa evropske razsežnosti in značilnosti. Ta alternativa pa lahko sloni samo na enakopravnih odnosih med komunisti, socialisti in laičnimi demokrati. Sen. Formica (PSI) je predlagal nekaj zelo čudnega. Komunisti naj bi za tri leta podprli vlado, ki bi jo sestavljali socialisti in demokristjani, v zameno pa bi nam socialisti obljubili alternativo kdaj pozneje...

Direkcija KPI je spet spomnila na konkretne probleme. To so obnova delovnih pogojev, nezaposlenost in Comiso. Trojica problemov, ob katerih se lahko uresniči alternativna večina. Kajti vlada mora prisiliti delodajalce, naj spoštujejo podpisane sporazume. Naj torej dokaže, ali je sposobna stopiti na stran delovnih ljudi, česar ni storila doslej nikoli. Z nezaposlenostjo se je treba lotiti resno in temeljito, predvsem pa s sodelovanjem sindikalnega gibanja. Deflacijska politika, ki jo zagovarja KD in s katero se tudi socialisti ne strinjajo, predvideva namreč 3 milijone brezposelnih. Boriti se z brezposelnostjo pomeni torej spremeniti v temeljih italijansko gospodarsko politiko. Končno še Comiso. V Italiji deluje široko alternativno gibanje, ki nasprotuje namestitvi

ameriških jedrskih raket na Siciliji že konec letošnjega leta. Mirovno gibanje, ki nasprotuje vsem raketam (ameriškim in sovjetskimi), vendar realistično predlaga, naj bi evropske vlade «zamrzile» sklep o nameščanju raket in omogočile nadaljevanje ženevskih pogajanj med ZDA in SZ. To bi, konec koncev, dokazalo tudi večjo neodvisnost Italije, vsaj v tolikšni meri, kot druge evropske države, kjer so na oblasti socialni demokristjani.

Nismo preroki, vendar si lahko predstavljamo, kaj se bo zgodilo v Italiji pri-

hodnje mesece. Obnovili bodo vlado, ki bo zelo podobna starim. Se pravi vlado, v kateri se bodo ministri kregali vsak dan in ki dejansko ne bo usmerjala italijanske politike. To bo trajalo toliko časa, dokler se tudi ta koalicija ne bo sesula. Medtem pa bo na levici naraščalo spoznanje o neizbežnosti in nujnosti demokratične alternative, se pravi vlade brez demokristjanov. Zato KPI vztraja pri svojem, ker je prepričana, da je alternativa potrebna predvsem Italiji, bolj kot samim komunistom.

st.s.

KPI je v Trstu

kakor zgodovinsko dejstvo, o katerem poleg volilnih izidov priča tudi parlamentarno zastopstvo. Trst je vsega izvolil tri člane parlamenta. Dva sta komunisti: tovariš Cuffaro v poslanski zbornici in tov. Jelka Gerbec v senatu. S tem morajo voditi računa tudi druge politične sile, ki bi rade nadaljevale po stari poti.

KD in Lista, pa tudi tržaški socialisti, skušajo sedaj utrditi svoja zavezištva na občini in pokrajini, ne glede na to, da gre za tri poražence, katerim so volilci dali jasno razumeti, da ne odobravajo njihovega povezovanja s konzervativnim predznakom. V Trstu se sedaj govori, da so možne le koalicije treh strank (KD, LpT, PSI), čeprav so med njimi resna trenja. PSI skuša celo taktizirati in vabi komuniste, naj bi «podprli od zu-

naj» dosedanja odbora na pokrajini in občini, kjer bi še naprej imela glavno besedo Lista za Trst. Kje je tu logika, ne razumemo. Socialističnim tovarišem in drugim laičnim strankam ponavljamo, da se je politični trend v Trstu spremenil in da je prej ko slej potrebno, da izoblikujemo skupno strategijo ustvarjanja demokratične alternativne večine v našem mestu. Te večine še ni, vendar so znaki, ki kažejo, da je možna. Uresničimo jo lahko samo v spopadu med naprednimi in konzervativnimi silami, se pravi v soočenju med levico na eni strani ter KD in LpT na drugi. «Vladanje za vsako ceno» ni zdravniški recept, ki je obvezen za bolnika, pač pa le «alibi» za politične sile, ki si ne upajo prevzeti zgodovinskih odgovornosti.

Največje slovensko zastopstvo pod znakom komunistične partije

Vzroki pomanjkljive «manjšinske solidarnosti»

Komentarje o izidu junijskih političnih in upravnih volitev smo lahko brali in poslušali domala povsod. V kratkem jih povzemamo tudi v tej številki.

Naše bralce seveda zanima ocena tega, kako smo volili Slovenci, tako v Trstu, kot na Goriškem in v Benečiji.

Najprej preprosta ugotovitev. KPI je tudi tokrat dosledno zagotovila največji dele slovenskega zastopstva na vseh ravneh. Ugotovitev je nekaterim sicer samo po sebi umevna, vendar ni prav tako. Marsikdaj se temu, preprostemu dejstvu, ne daje zadostno težo. Ustvarja se celo vtis, kot da so vse politične komponente naše narodne skupnosti enakovredne, enako dosledne, enako reprezentativne, enako zaslužne naših glasov. In vendar je KPI edina izvolila senatorko Jelko Gerbec, dva slovenska deželna svetovalca (Borisa Isrko v Trstu in Ivana Bratino v Gorici), enega pokrajinskega svetovalca v Gorici (Aleksan-

dro Devetak), enega občinskega svetovalca v Ronkah (Romana Pahorja).

To so neizpodbitna dejstva, ob katerih stoji osamljeni deželni svetovalec SSK, ki je potrdila tudi svojega pokrajinskega svetovalca v Gorici. PSI je izvolila pokrajinskega svetovalca v Gorici. To je tudi vse.

Dodajmo temu še dejstvo, da je Pino Blasetig, slovenski kandidat na listi KPI v Benečiji po številu preferenčnih glasov prvi neizvoljen za deželni svet, kar ni malo za stranko, ki deluje v posebnih pogojih po beneških dolinah.

Z zadovoljstvom lahko zabeležimo porast našega vpliva med Slovenci, predvsem med mladino, čeprav se še ni otresla nevarnega vpliva «siren», ki so silile k razpršitvi glasov.

Upravičeno lahko trdimo, da je KPI med Slovenci utrdila svoje pozicije in pridobila nekaj tisoč glasov. Predvsem na podeželju in mestnih periferijah, medtem ko je razmeroma težko oceniti

volilne trende med Slovenci, ki živijo mestnih središčih. Sodeč po številu preferenčnih glasov za slovenske kandidate v vseh mestnih voliščih lahko trdimo, da tudi v mestih naši glasovi naraščajo med Slovenci, čeprav je možno (in tudi gotovo), da gre dobršen del teh glasov pripisati italijanskim demokratom, ki na ta način izkazujejo svojo solidarnost z bojem slovenske manjšine.

Tej solidarnosti italijanskih demokratov moramo, žal, zoperstaviti pomanjkljivo solidarnost med Slovenci različnih svetovnih nazorov. V preteklosti se je dogajalo, da je del volilcev SSK in PSI na političnih volitvah oddajalo svoj glas za izvolitev slovenskega člana parlamenta, kar je mogoče le na listah KPI. Tokrat ni bilo tako. Analiza volilnih rezultatov za senat in za poslansko zbornico v Trstu nam jasno pokaže, da so volilci SSK demonstrativno oddajali svoj glas lastni stranki, čeprav so v pri-

vatnih pogovorih priznavali, da je bila ta izbira napačna in tudi nekoristna. Pač pa je SSK nekaj glasov oddala demokristjanom, da bi omogočila izvolitev Colonija v poslansko zbornico. V ta namen se je še posebej angažiral Katoliški glas iz Gorice.

Dobršen del nezadovoljnih slovenskih socialistov je tudi oddal svoj glas SSK, ki jim je najbrž bližja po miselnosti.

Iz tega izhaja, da ima KPI tokrat zares «svoje» volilce in da ni mogoče govoriti o «izposojenih» solidarnostnih glasovih, razen redkih izjem. Najbrž pa odsotnost «solidarnostnih» glasov priča tudi o velikem zaupanju, ki ga slovenski volilci (tisti, namreč, ki niso komunisti) skrivaj gojijo do komunistov. Marsikdaj smo namreč slišali trditve, da komunisti «itak jamčijo izvolitev Slovencev». To jamstvo je za mnoge tako trdno, da postaja njihov solidarnostni glas takorekoč nepotreben. Tudi tem bomo morali pojasniti, da KPI lahko jamči slovensko zastopstvo, vendar kljub temu potrebuje tudi glasove.

Najboljši dokaz je Slovenska

njena barka potaplja. Razumemo to «manjšinsko vzajemnost», ko gre za izvolitev deželnega svetovalca SSK. Manj je razumljiv ta trend, ko gre za parlamentarne volitve, ko ima ta «vzajemnost» povsem nasproten predznak.

Kakšni so torej zaključki? Ponavljamo. Najprej zadovoljstvo za uspeh KPI med Slovenci, kjer predstavljamo že od nekdaj silo, ki ima absolutno večino. S tem moramo voditi računam mi, pa tudi drugi. Nato ugotovitev, da so volilne izbire pripadnikov slovenske manjšine motivirane večstransko in da ima manjšinska specifičnost le delen vpliv na te izbire. Iz tega izhaja nujnost uveljavljanja jasne politične diferenciacije posameznih političnih komponent. Nismo vsi enaki, ne vodimo vsi iste politike in to morajo ljudje vedeti, tako ali drugače.

Jasna diferenciacija je bila podlaga za naš uspeh, zato bomo pri tem vztrajali. Ponavljamo, da smo za enotne nastope Slovencev, vendar ob jasnem spoznanju, da je ta enotnost sad političnih razlik in spremenjenega razmerja sil.

Benečija, kjer se je neka organizirana komponenta odločila za volilno povezavo s furlanskimi avtonomisti.

Pred tem smo jim na pogovorih pojasnili, da je njihova izbira napačna in nekoristna. Povabili smo jih, naj bi samostojno prispevali ka izvolitvi slovenskega deželnega svetovalca v Benečiji.

Volilni izid v videmskem volilnem okrožju nam jasno pove, da je furlansko gibanje s Clavoro odtegnilo KPI tistih par sto glasov, s katerimi bi Blasetig imel še kar trdno osnovo za vstop v deželni svet. Seveda, s «če» ni mogoče pisati zgodovine. Vendar se moramo vsi skupanj vprašati, ali je pametno, da zreduciramo volilno matematiko na cinične račune. Volilne izbire so predvsem politične izbire, te pa med Slovenci prepogosto prepuščajo korak drugim računam, pri katerih pogostoma imamo opravka z zunanji dejavniki.

Pisali smo o «solidarnostnih» glasovih med Slovenci. KPI jih letos ni bila deležna, pač pa ugotavljamo, da so bili ti glasovi preusmerjeni na Slovensko skupnost, ki je bila plat zvona, češ da se

Po uspehu nas čaka odgovorno delo

Volitve so mimo. Komunisti se jih ni smo bali in imeli smo prav.

V vsej Italiji je KPI ohranila svoje položaje in v parlamentu skoraj nedotaknjeno zastopstvo. Socialistična stranka je še nekaj pridobila, tako da je levica sedaj močnejša. Istočasno pa je KD izgubila velik del svojih glasov in v parlamentu velik del svojih sedežev. Izgubiti 38 sedežev v poslanski zbornici pomeni za KD izgubiti toliko moči, kolikor je štejeta skupaj dve laični stranki, kot sta socialdemokratska in liberalna stranka. Izgubiti 18 sedežev v senatu pomeni izgubiti toliko, kolikor imata sedežev republikanska in socialdemokratska stranka skupaj!

Se pol milijona glasov (pri volitvah za senat) za KPI in prišli bi na stopnjo KD. Delajmo že odslej, da se bo to zgodilo v bodoče! To dejstvo mora spodbujati naše prizadevanje, da bi se to uresničilo v bodočnosti.

Komunisti smo v teku vse volilne kampanje opozarjali volilce, naj okrepijo našo moč in naše zastopstvo, naj okrepijo levico, naj udarijo po krščanski demokraciji. Volilci so pozitivno odgovorili na vsa tri opozorila. To dokazuje povečano zrelost prebivalstva. Tokrat je velik del volilcev razumel, da je treba zmanjšati moč in položaje KD. Nikoli v preteklosti se ni ta zavest tako močno razširila, zato si upamo trditi, da je udarec KD zgodovinskega pomena. Skratka, volilci so ustvarili pogoje, da se v Italiji uresniči demokratična alternativa. Ne odvisi samo od nas komunistov. A v sedanjem položaju ni niti možna drugačna resna rešitev, ki naj bi ustrezala načelom republiške ustave. Možna bi bila alternativa na desno, a jo je Italija a svojim glasom odločno odbila. Res je, da je fašistična stranka, žal, napre-

dovala. A ogromna večina ljudstva v Italiji sili v demokratično ustavno smer! Te resnice ne morejo zanikati vodstva drugih strank in se morajo sprijazniti z dejstvom, da je treba spremeniti politično voljo, politično linijo, priznati do skrajne posledice obstoj KPI, nehati z diskriminacijo do komunistov in se podati na novo pot. Posebno se morajo tega zavedati tovariši socialisti (ki so sicer pričakovali večjo podporo volilcev) in ubrati drugačno politično linijo.

Predlog demokratične alternative, ki ga postavlja KPI v razmislek vsem, ni iz trte izviti. Gre za premišljen predlog. O njem je razpravljala naš 16. kongres in ga obravnaval v teku dolge in poglobljene razprave. Ta rešitev bi nudila Italiji popolnoma novo ozračje, popolnoma nove razmere, v katerih bi se dalo uresničiti reforme, premostiti vsestransko krizo, vzpostaviti nove družbene odnose, ustvariti nove socialne razmere, privedi demokratično napredovanje in razvoj do višje stopnje. To bi bilo velikega pomena za vso Italijo. Za slovensko manjšino pa bi imelo izreden pomen, ker v takih odnosih, v takem ozračju, bi postal boj za slovenske pravice in za globalno zaščito lažji in učinkovitejši!

Tudi povolilne razmere so pri nas zelo pomembne in vredne poudarka. Za deželo Furlanijo-Julijsko krajino veljajo v glavnem ugotovitve iznesene na vsedravnih ravni.

Položaj v Trstu po volitvah

Posebno gre na to omeniti položaj, ki je nastal po volitvah v Trstu, saj je izreden pomemben. Pri nas je KPI prvič v povojni zgodovini (na deželnih volitvah)

prva stranka. Mandat, ki so ga tržaški volivci poverili komunistom v parlamentu je mnogo večji. Pri preteklih volitvah so Tržačani poverili tržaškima parlamentarcema petdeset odstotkov zaupanja. Pri teh volitvah so to zaupanje povečali na skoraj sedemdeset odstotkov, saj sta izmed treh izvoljenih v parlamentu dva komunisti!

Positivno pa je tudi dejstvo, da se je tudi v vrstah tržaških volilcev KD nekaj spremenilo in da so ti volivci poslali v poslansko zbornico bivšega deželnega odbornika Colonija, ne pa desničarskega predstavnika Tombesija, kakor v prejšnji mandatni dobi. Se pravi, da je bolj kot afera o fojbah in pozivi fanfanijevcev, na tržaškem prevladala morotejska smer in politika o mirnem in prijateljskem sožitju, ki ne naleti pri Coloniju na tako nenaklonjenost, kakršne Tombesi ni nikoli zanikal. Tudi, in še bolj pozitivno je, da je Lista za Trst izgubila toliko svojih glasov in moči, da ni zmogla izvoliti v parlament svojega zastopnika, kakor na prejšnjih volitvah. Lista za Trst plačuje za svoje povezave s sicilsko mafijo, za svoje laži, za svojo nedoslednost. To se ji slabo obrestuje, ker ima v svojih vrstah ljudi, kot je Gambassini, ki so mu naložili globo dveh milijard, ker je prijavil le premajhen drobec svojih dohodkov.

Lista za Trst je spravila občino v še slabši položaj od onega, ki so ga v Trstu ustvarili demokristjani s tridesetletnim upravljanjem! Prej je trdila, da se v Trstu predstavlja kot sila, ki naj bi osporavala politiki Rima in rimskih prvakov. Od tod, se pravi s tržaškega pozorišča, saj da se v Rimu ne da narediti ničesar.

Jelka Gerbec

(Nadaljevanje na 7. strani)

Partizanski praznik v Bazovici

Družbeno-gospodarsko sodelovanje izhaja iz življenjskih interesov narodov obeh držav, Italije in Jugoslavije. Take smeri sodelovanja ne morejo prevpiti izpadi nasilja skupinic skrajne desnice, ki ponovno skušajo prav v naših krajih razpohovati strupeno nacionalistično - šovinistično sovraštvo (iz govora Vide Tomšič).

Če vi ne boste poskrbeli za varnost demokratov in antifašistov, potem se ne boste smeli čuditi, če bomo za to poskrbeli mi, partizani. Odvrčamo nasilje, vendar ne bomo dovolili, da nas nasilje porazi (iz govora Maria Lizzera).

Nadaljevati moramo boj, ki so ga začeli naši predniki: narodnostna in jezikovna manjšina mora biti element bogatitve širše skupnosti, ne pa nekaj nadležnega, kar gre odpraviti in asimilirati (iz govora predsednika TPPZ Igorja Pavletiča).

In to naj bi bil antifašizem?

V zadnjem tednu volilne kampanje, ko so fasistični divjaki vdrali v naše vase, smo bili vsi antifašisti. Res vsi, tudi tisti, ki so zasebno izražali ostre kritike na račun protifašistične budnosti po naših vaseh in okoli spomenikov. Toda «uradno» so bili antifašisti prav vsi, celo tekmovali so, kdo bo uporabil na tem ali onem skupnem sestanku bolj udarne ali pesniško navdahnjene besede.

Po volitvah so se stvari navidezno pomirile, pa je resnica bruhnila na dan, vsaj v dvorani tržaškega občinskega sveta.

Bralcem moramo stvari povedati od samega začetka. Bilo je, ko so fašisti izdali znano bukvičo o Francescu Giunti, požigalcu Narodnega doma v Trstu. Vnela se je polemika, v katero je posegel z znano izjavo tudi občinski svetovalec Slovenske skupnosti prof. Aleš Lokar. Zapisal je, da nima smisla dvigati toliko prahu za prazen nič.

Potem se je zgodilo, da so fašisti natančno sledili besedam, katerih niso hoteli prebrati v tej bukviči niti tržaški sodniki: «Početje Francesca Giunte naj nam bo zgled tudi za današnji dan». In

so šli v Bazovico, na Prosek, v Lonjer itd.

Nekaj dni po teh dogodkih se je stal tržaški občinski svet. Svetovalec tržaškega gibanja Parovel sedi skupaj z Lokarjem in socialističnim načelnikom D'Amorejem na mestih, kjer so nekdanji sedeli liberalci, se pravi med svetovalci Liste za Trst in zraven fašistov. Uprl se je tej porazdelitvi mest in zahteval od župana, naj mu dovoli sesti na levi, zraven komunistov. Tedaj se mu je pridružil tudi Lokar.

No, sledila je druga seja občinskega sveta. Predstavnik SSK pa je v svojem govoru hotel odvzeti dramatičnost dogodkom po Krasu, zato je vsem lepo povedal, kako je SSK organizirala zborovanje pri Portičih, prav na koncu Drevo-reda 20. septembra, lučaj stran od sedeža zloglasne fašistične mladinske organizacije. Mirno smo govorili slovensko, je dejal profesor Lokar, nihče nas ni motil in s tem smo dokazali, da je mogoče voditi tudi inteligentno volilno kampanjo, ne pa napenjati vrvi. To, da so nas fašisti na Krasu izzivali, je profe-

sor mimogrede pozabil, kakor tudi udarce in ranjence v Lonjerju.

Pravzaprav se je predstavnik SSK zahvalil fašistom, da so bili tako pridni v Trstu. Da bi jih videli, kako so se režali! Sicer pa je njegov antifazišem zelo dosleden predvsem na zgodovinski podlagi. Tako je občinskemu svetu pojasnil, da so fašisti krivi za moč, ki jo ima leva pri nas in če sedijo v tržaškem občinskem svetu tudi komunisti «iz tistega obdobja».

Vemo, da je predstavnik SSK prej antikomunist in šele potem kaj drugega, čudi pa nas le, da s svojo izobrazbo (saj poučuje na neki univerzi) ne pozna osnovnih zgodovinskih podatkov. Komunisti nismo «izrodek» ali posledica fašizma, pač pa smo bili prva ovira, na katero je fašizem naletel prav ob svojem nastanku. Ni namreč naključje, če so fašisti v Trstu napadali zgolj Slovence in komuniste. Ali mu imena Gramscija, Regenta, Srebrniča, Berceta, Tomažiča res nič ne pomenijo? Ali res tako podcenjuje vlogo komunistov, ki so tudi njemu priborili svobodo in pravico, da govori neumnosti?

Lepo je v našem mestu biti star

Zgodi se, da ti pride v roke časopis ali revija, ki je nikoli prej nisi kupil ali bral. «Kaj nudi Trst svojim 100.000 ostarelim — šole, menze in posebne popuste». Tako je mikal masten naslov čez tri od petih kolon 27. številke *Domenica del Corriere*. Kasneje sem ugotovila, da spada članek v ciklus Zlata doba (*Età d'oro*), v katerem se veliko piše o raznih že malce uvelih filmskih zvezdnikih, ki se po desetih in več letih pobotajo s prvo ali drugo ženo, zaživijo potem polno in večkrat še plodno starost. Trst superstar, ki ga velja primerjati z Deanom Martinom ali Frankom Sinatra. V tem Trstu, ki je pred volilno kampanjo veljal za kamen ob katerega se spotika dežela, ob vstopu vanjo pa je postal že nacionalni problem, zaradi lepšega pa so nekateri opevali Trst kot evropski problem, da bo ja učinek večji, imamo celo armado starih ljudi.

«Ostareli v Trstu? Veliko jih, je, ogromno... ali veste, da ima naše mesto menda najvišji odstotek prebivalcev starih nad 60 let?» Odbornik, danes novoizvoljeni deželni svetovalec, republikanec Fragiaco zaskrbljeno našteva: od 252.000 Tržičanov je kar stotisoč upokojencev. Dva prebivalca na pet.

Toda, gospod odbornik, saj je vendar strašno! se zgraža novinarka. «Kaj hočete, vsega je kriva kriza, ki je zajela kar je le mogla. Mladi morajo s trebuhom za kruhom v večja mesta, celo v tujino in tako se mestnega zatišja krčevito oklepajo samo še stari. Na rod-

ni kraj jih še vedno veže (že pregovorna) popkovina. V Trstu ni nikoli vel poseben kampanilistični duh, vendar sedaj se samo še stari trudijo, da bi ohranili prastare mestne vrednote».

In medtem ko so stari v skrbeh za svoj rodni kraj, kaj jim le ta nudi? Kar diskretno število olajšav.

Dnevne centre: «zaenkrat» sta samo dva, v ulici Pascoli in v ulici Gozzi. Ima ta pa opremljene čitalnice in kinodvorane (cineforume).

Razpolagajo pa tudi s fizioterapevatom, pedikerjem in brivcem. Zastonj ali skoraj.

Tržičanom, ko so dopolnili 60 let, podeli občina izkaznice za kinodvorane po znižani ceni. (Prav vseeno pa je, če jo dobi bivši profesor, pomorščak ali pa težak, zidar ali pa nepokreten, ki se sam ne more premikati. Izkaznico za kino vsem ali nikomur!).

None in nonoti gredo na stara leta lahko tudi v poletne centre za 15 dni. V Toskano na morje ali pa na sveži zrak v Karnijo, za majhen denar. Tisti, ki bi se radi operirali v tujini ali ki se morajo nujno preseliti v drugi kraj, lahko dobijo podporo una tantum, občina pa večkrat poseže v primerih, kjer je ostareli občan pozabil plačati elektriko, plin ali vodo. Prej kot pozabil bi lahko rekli, da za te usluge ni imel denarja. Obstajajo tudi take službe, ki nudijo pomoč na domu, kamor prihajajo, zastonj seveda, da operejo perilo, čistijo stanovanje, kuhanje in dajejo injekcije. Kdor take službe

ne mara po hiši, lahko odnese umazane cunje v enega od zgoraj omenjenih centrov in tam mu jih operejo in zlikajo seveda že spet zastonj ali pa za smešno nizko vsoto.

Ker se uka žeja na posuši niti pri starih, se tržaški dedki lahko vpišejo v šolo, ali točneje na univerzo, ki jo je ustanovil Lyons Club, letna vpisnina pa velja 15 tisočakov. Tečajji trajajo od novembra do maja.

Za vse usluge, razen zadnje, se občan lahko obrne na občinsko upravo vložil prošnjo, se ves razpiše v podatkih in številkah in potem mu ne preostane drugega, kot da čaka, da se bo kaj zgodilo. Če ne drugega, bo umrl, še preden bo dobil kakršenkoli odgovor.

Upajmo samo, da je šel članek med italijanskimi bralci bolj neopazno mimo, sicer tvegamo, da se bo v prihodnji letih nabralo v Trstu na stotine upokojencev in siromašnih starčkov, ki v svojem kraju ne razpolagajo s tako zglednimi uslugami in pomočjo, kot v tem našem večnem Trstu.

Pripis: komaj nekaj dni za tem, me je vrag gnal pred televizor. Predvajali so program za «tretjo življensko dobo» na eni od nešteti zasebnih postaj. Prisotni so po mučni debati ugotovili, modro in enoglasno, da je v našem mestu toliko starih, ker je pač življenski standard visok in... ker imamo pozimi burjo, torej dober zrak, ki je boljši od vsakega zdravila.

ZNAČILNOSTI VOLITEV V ITALIJI

Izidi pravkar končanih parlamentarnih volitev v Italiji – izsilili so jih predčasno socialisti, ki so kot koalicijska stranka v vladi prišli v nerazrešljivo navzkrižje s krščanskimi demokrati glede temeljne vladne usmeritve – kažejo pomembno značilnost: nobeni stranki in nobeni skupini strank niso omogočili pogojev za sestavo take enostrankarske ali večstrankarske vlade, ki bi se bila sposobna resnično spoprijeti s poglobljenimi problemi dežele in ki bi ji bilo zagotovljeno daljše obdobje trdnosti.

Vsekakor bi kazalo opozoriti še na nekatere bistvene značilnosti, ki označujejo sedanje volitve. Kot prvo in najbolj značilno posebnost bi veljalo omeniti občuten padeč moči ene najmočnejših političnih strank, ki je sama ali v sodelovanju z drugimi strankami vladala v Italiji vsa povojna leta – krščansko demokratske stranke. Glede na njeno vlogo, njeno zasidranost v gospodarskem in duhovnem življenju Italije, glede na njene tradicije, njeno privrženost atlantski politiki, in ne nazadnje glede na njeno opiranje na katoliško cerkev, pomeni upad njenih glasov za več kot pet odstotkov dogodek, ki ga ni bilo moč zaznati v vsem povojnem obdobju. Italijanski analitiki bodo prav gotovo podrobno razčlenili vzroke, ki so krivi, da se je tako pomemben del volivcev te stranke tokrat odločil oddati glasove za druge stranke. Ni odveč ugotoviti, da se je vodstvo krščansko demokratske stranke v zadnjem obdobju vidno nagnilo na desno, da je ubralo dosti bolj izrazito konservativno smer, kot je to bil primer v poprejšnjih obdobjih. Verjetno so politični strategji stranke pričakovali, da bo reaganovska, thatcherjevska in kohlovska usmeritev dala v Italiji posebne sadove kot so bili značilni za ameriške, britanske in zahodnonemške volitve. Pokazalo pa se je, da so bili, kar zadeva Italijo, taki računi in pričakovanja zmotna. Enega izmed razlogov za odpad dela glasovalnega telesa od krščansko demokratske stranke kot ene najbolj odločnih zagovornic reaganovskega načrta o jedrski oborožitvi zahodne Evrope – pri čemer je Italiji namenjena s postavitvijo raket cruise na Siciliji še posebno važna vloga – bi kazalo iskati v odporu italijanskih množic – tudi katoliških – proti oborožitvenim načrtom Združenih držav v zahodni Evropi.

Druga značilnost sedanjih volitev se kaže v tem, da so se vidno okrepile – poleg socialistične – vse sicer po številu manjše sredinske stranke, kot sta republikanska in liberalna. Vrhu tega ne gre prezreti še ene izmed značilnih posebnosti volilnih izidov, da so si namreč tudi neofašisti, se pravi skrajni desničarji, to pot vnovič opomogli, medtem ko so na poprejšnjih volitvah njihovi glasovi vztrajno usihali. Očitno je desni radikalizem

umel izkoristiti obstoječe bolj ali manj kaotično stanje v deželi in nesposobnost prejšnje vlade, da se loti resnih in načrtnih ukrepov za reševanje nakopičenih gospodarskih in socialnih vprašanj.

Komunistična partija je šla v te volitve pod geslom boja za tako imenovano demokratično alternativo. To pomeni, da je partija težila k takim izidom volitev, ki bi omogočile okrepitev vseh levih in drugih demokratičnih sil v tolikšni meri, da bi bile sposobne sestaviti trdno vlado z jasnim programom gospodarskih, socialnih in družbenih reform za splošno ozdravitev stanja v deželi. Predvolilna kampanja je označevala hudo politično bitko partije v več smereh. Krščansko demokratsko vodstvo je šlo v volilni boj s trditvijo, da pomeni krščansko demokratska stranka svobodo, komunistična partija pa nasprotje svobode. Ne gre za nikakršno demokratično alternativo, so trdili voditelji krščansko demokratske stranke, morebitna zmaga komunistov bi pomenila zatrtje alternative svobode.

Komunisti so si zaman prizadevali pridobiti za svojo usmeritev socialistično stranko, zlasti še, ko so njeni voditelji še na 16. kongres partije letošnjo pomlad nakazovali znamenja pripravljenosti približati se komunistom. Vendar samo nekaj tednov pred volitvami je voditelj socialistov Craxi ponudil krščanskim demokratom triletno sodelovanje v vladi. Seveda ta ponudba ni bila brez pogojev – krščanski demokrati bi morali socialistom prepustiti predsedniško mesto.

Glede na razmere v deželi, glede na stanje v zahodni Evropi in tudi glede na stanje v mednarodnem komunističnem gibanju pa tudi glede na notranja nesoglasja, ki so označevala zadnja obdobja v življenju partije, sedanja izidi volitev nedvomno pomenijo za Komunistično partijo uspeh. Dejstvo, da je ob neznatnem nazadovanju v bistvu ohranila svoje dosedanje postojanke pomeni – spriče občutnega padca glasov krščansko demokratske stranke – vidno spremembo razmerja sil med tema dvema poglobljenima poloma italijanskega političnega življenja.

Enrico Berlinguer je v eni izmed predvolilnih izjav dejal, kako bi volitve pomenile že delen uspeh, če bi zagradile pot k starim, štiri ali petstrankarskim vladam, ki bi se lahko opirale na stare že propadle usmeritve in metode političnega vladanja v deželi. So-dež po sedanjih izidih volitev, res ni nobenih možnosti za tako globoke premike, kot bi jih pomenila uresničitev demokratične alternative, kot si je že postavila za cilj komunistična partija, se pravi sestav vlade levih sil s krščansko demokratsko stranko v opoziciji, toda izidi volitev so pa le takšni, da so

odvzeli krščanskim demokratom njihovo dosedanje moč in veljavo. Dosti bolj se bodo morali ozirati na mnenja in zahteve zlasti socialistov pa tudi drugih sredinskih strank, če bodo skušali reševati vladno krizo po stari metodi s petstrankarsko ali štiri-strankarsko koalicijo. Če je bila take vrste vladavina težavna in na šibkih nogah že do zdaj, utegne biti poslej še težje uresničljiva.

Tisto pa, kar bo nedvomno navzoče v vsem političnem delovanju v Italiji v povolilnem obdobju, je dejstvo, da sta obe poglobljeni sili z obeh polov italijanskega družbenega življenja, sredinsko desnega in levega, skorajda povsem izenačeni v njuni moči. To je hkrati ena izmed bistvenih novosti sedanjih predčasni parlamentarnih volitev v Italiji. Ob tem ne bi kazalo prezreti dejstva, da se ob vsakokratnih volitvah večja število neveljavnih glasovnic – tokrat jih je bilo nad šest odstotkov – kar označuje rastočo krizo zaupanja volilcev v vse politične stranke.

Drago KOŠMRLJ

PRISPEVKI

Mario Pirc iz Saleža prispeva 30.000 lir.

V spomin na brata Albina daruje Marinka iz Prebenega 5.000 lir.

Stanko Caharija, Nabrežina 180, prispeva 10.000 lir.

Peric Bernard iz Štivana je prispeval 4.000 lir.

Odbor sekcije KPI Devin-Nabrežina izreka tov. Stanku Cahariji iskrene čestitke ob njegovi 70 letnici in ob priliki prispeva 50.000 lir za Delo.

Ob 17. obletnici smrti žene Valerije, daruje Angel Veljak od Domja 20.000 lir za sklad.

Zaradi pomanjkanja prostora nismo v prejšnji številki objavili prispevkov. Darovalce prosimo za razumevanje.

Ob obletnici smrti Rudija Wilhelma darujejo žena Marija, sin Vladimir z Livio 20.000 za sklad.

V isti namen daruje sestra Ivanka 20.000 lir.

Ob 8. obletnici smrti tov. Franca Per tota iz Nabrežine, daruje žena Zora 20.000 lir za Delo.

PO USPEHU

Nadaljevanje s 3. strani

Potem pa njen župan zapušča mesto, da mu bi bilo treba pred javnostjo odgovarjati za deficitarno upravo in se skuša zateči v Rim z izgovorom, da se edinole tam lahko rešujejo tržaška vprašanja. Potem, ko je vsa svoja leta trdil obratno!

Možnosti okrepitve boja za slovenske pravice

Pri nas je položaj po volitvah vsekakor ustrezen. Zahvaliti se gre predvsem volivcem ki so razumeli, kako morajo glasovati. A sedaj je treba poiskati primerno pot, da se tudi v Trstu ustvarijo pogoji za novo upravo v občini in na pokrajini in da se razvije boj za slovenske pravice, ki naj podpre parlamentarni boj za dosegno globalnega zakona.

Veliko dela nas čaka po teh volitvah, nemudoma bo treba ustvariti enotno akcijo in nastope, mačno razviti vsestransko slovensko dejavnost, postaviti vprašanja slovenske zaščite v vseh krajevnih ustanovah in poiskati vse možne poti za seznanjanje večinskega prebivalstva s slovensko kulturno dejavnostjo, z zgodovino in tradicijami slovenskega naroda. Pri tem pa morajo veliko prispevati naše šole, šolniki, dijaki in tudi široka skupina slovenskih univerzitetnih profesorjev, ki jih s ponosom beležimo v vrstah slovenske manjšine. Napeti bo treba vse sile, da kulturno sožitje čimbolj prodre in da boj za globalno zaščito podprejo vse demokratične italijanske ustanove, or-

ganizacije, politične in socialne sile, italijanski napredni izobraženci in dijaki ter čimvečji del italijanske demokratične javnosti.

Seveda se končno postavlja tudi vprašanje okrepitve antifašističnega prizadevanja, da se fašistične akcije pri nas strejo in da se porazi skrajno desničarska politika. Zadnji primeri napadov misovskih pobalinov na antifašistične objekte in na slovensko manjšino pri nas, niso slučajni pojavi. To spada v splošni načrt poskusa prevratništva sedanjega ustavnega re-

da v Italiji in pri nas predstavlja še nekaj več: fašisti hočejo razbiti ozračje mirnega sožitja na meji, sodelovanje in prijateljske odnose s sosednjo Jugoslavijo, ponovno zanetiti žarišča šovinizma in sovraštva.

Ta načrt moramo preprečiti, zato je nujna nenehna mobilizacija, trajna budnost, antifašistična enotnost, skupen in koordiniran nastop vseh demokratičnih in republiških ustanov ter močna načrtna akcija za čimširšo uveljavitev vrednot odpornosti in načel republiške ustave.

Boj se je izplačal

Rezultat, ki smo ga dosegli na teh volitvah je izredne važnosti. Vse ostale politične sile in sredstva javnega obveščanja so namreč računali na poraz KPI in na njeno dokončno emarginacijo. Toda tako na državni kot na deželni ravni se je izkazalo, da delavstvo in vsi tisti, ki prispevajo največ k graditvi in razvoju naše družbe, gledajo na KPI kot na zaščitnico svojih interesov, ki pa se lahko uresničijo s spremembo mehanizmov vodenja te družbe, to je z drugačnim načinom vladanja. Padeč KD in istočasno učvrstitev KPI pomeni, da volilci upajo v spremembe in da imajo tudi voljo, da se zanje borijo.

Kar se tiče tukajšnjih razmer, izid glasovanja kaže, da tako naša dežela kot Trst ne predstavljata več nekega osamljenega otoka, ampak, da smo tudi tukaj deležni širših vzgibov in impulzov, ki prevevajo italijansko družbo. Sedaj je namreč razvidno, da se je boj proti izoliranju in statičnosti, ki sta prepletali naše razmere, izplačal.

Tudi porast MSI je omejen v mejah italijanske stvarnosti. Če pa analiziramo rezultat desničarskih sil pri nas — misovcem je šlo nekaj glasov Liste in desnega krila KD — vidimo, da so pomembno nazadovale.

To, in dejstvo, da za nekaj let pri nas ne bo važnejših volitev, ne dopušča več nobeni stranki, ki je bila brezbržna ali nasprotna reševanju vprašanja globalne zaščite za našo manjšino, da bi ga sedaj parlament ne začel in čimprej rešil. Iz tega izhaja potreba po večji konkretnosti in jasnosti tudi v odnosih med vsemi političnimi in kulturnimi dejavniki v sklopu slovenske manjšine, tako da bo naša enotnost osnovana na realni podlagi, ob konkretni diskusiji, skratka, dinamično in ne pasivno.

To bo naloga nas vseh; prav bo, če bomo vsakemu občanu nudili čimveč priložnosti, da bo lahko ocenjeval nas in naše delo, ker je to edini način, da nas bo še naprej prepričano podpiral.

Boris Iskra

Poletne kulturno politične prireditve so glavna opora komunističnemu tisku

V teh dneh se začena tržaški pokrajinski festival komunističnega tiska, našega dnevnika «Unità», petnajstdnevnikov, ki terjajo nemalo prostovoljnega truda naših aktivistov, saj žrtvujejo za partijo in njen tisk dobršen del svojega dopusta in prostega časa. Tiskanje časopisov je v Italiji draga stvar. Ni ga časopisa, ki bi ne grmdil deficitov, ki grede tudi v milijarde. Veliki večini dnevnikov, ki so «neodvisni» krijejo deficite industriji ali banke, skratka, lastniki, katerim gre za to, da imajo na razpolago sredstva množičnega obveščanja in preko njih širijo svoje politične programe in interese.

Morda je zgleden primer dnevnika «Repubblica». Nastal je v letih, ko je bila italijanska levica na pohodu. Lastniki so si ga omislili kot kritičnega spremljevalca levice, v resnici pa je dosledno izkrivljal, poenostavljal, pačil stališča levčarskih sil. Marsikdaj si je dovolil tudi luksuz skrajno levčarske kritike, to-

da glavni cilj tega početja ni bil vsakomur jasen. Koliko je bilo mladih intelektualcev, ki so brali «Repubblica» in iz nje črpali svoje informacije o politiki komunistov? Koliko jih je bilo tudi, ki so bili prepričani, da so «bolj na levo», če zavračajo tisk KPI? Pred letošnjimi volitvami pa je ta rimski dnevnik skupine Caracciolo-Mondadori odvrzel raz sebe krinko in jasno pokazal, na čigavi strani dela. Scalfari je koketiral z De Mitovo krščansko demokracijo, odkrito je podpiral centristične sile... in doživel tudi svoj osebni politični poraz. Smo mar pozabili, kako je celo objavljaj ponarejene in lažne raziskave javnega mnenja, da bi lahko dokazal resničnost svojih tez o krepitvi KD? Sam predsednik agencije DOXA prof. Luzzatto Fegiz ga je moral demantirati, ko je izkoriščanje teh lažnih podatkov prešlo vsako mejo dostojnosti.

Tisk KPI nima lastnikov, razen partije in delovnih ljudi, ki prispevajo v sklade

za vzdrževanje našega tiska. Ob otežkočenih razmerah smo morali izvesti tehnološko obnovo tiskarne «Unità» v Milanu. Ni šlo brez žrtev, toda glavno breme nosi še vedno delavski razred, katerega smo letos prosili nič manj kot za 40 milijard lir. Toliko namreč potrebujemo za kritje deficita našega tiska in za njegovo tehnološko obnovo. V ta namen zbiramo sredstva na naših poletnih praznikih, predvsem na ramenih prosotvoljnih delavcev v kioskih in za njimi.

Denarna sredstva, ki se zbirajo na teh praznikih, grede v skupen sklad, iz katerega partija črpa tudi za izhajanje naših periodičnih glasil. Ponosni smo, da izhaja naše DELO že več kot pol stoletja in predstavlja glasilo težnih in interesov slovenskih komunistov. Kljub težavam bo izhajalo še naprej, čeprav tako skromno in revno. Poudariti pa moramo, da smo pri tem neodvisni, ker je izhajanje slovenskega glasila eno izmed političnih obveznosti KPI do naše

manjšine.

Zato vabimo vse tovariše, naše somišljenike in napredne Slovence, naj se udeležujejo naših praznikov, v okolici in tudi v mestu. Nikjer jim ne bo manjkala slovenska beseda in priložnost prisluhniti kulturnim prireditvam, v katerih je enakopravno zastopana tudi naša kultura ali kultura sosednjih jugoslo-

vanskih narodov. Isto velja tudi za naš pokrajinski festival na gospodarskem razstavišču.

Naj nam ne bo žal, če bosta vino in hrana za spoznanje dražja, saj vemo, čemu bomo uporabili izkupičke.

PS: Urednikom tržaške izdaje «Unità» smo dolžni polemičen pripis. V sredo so ponatisnili članek o repetabrski kulturni

prireditvi, ki ga prinaša bilten agencije «Alpe Adria». V članku je, med drugim, tudi trditev, da je na Krasu vsako poletje mrtvilo, razen «običajnih šager». Kaj pa naši prazniki komunističnega tiska? So tudi mrtvilo in «kulturno prazni»? Dragi tovariši v tržaški redakciji «Unità», preberite prej, kaj vam pošilja AA, kajti ni vedno zlato, kar se sveti.

POKRAJINSKI FESTIVAL KOMUNISTIČNEGA TISKA od 16. do 24. julija na Gospodarskem razstavišču v Trstu

Sobota, 16.

ob 21.30 «PARADOSSO» gledališka predstava z Lucio in Paolom Poli

Nedelja, 17.

ob 20. uri koncert slovenskih kantovtorjev D. Kovačiča in Mateje Koležnik

ob 21. uri koncert mestne godbe «G. VERDI»

ob 22. uri «A ME GLI OCCHI» gledališka predstava v priredbi skupine Teatro studio

Ponedeljek, 18.

ob 20. uri razprava na temo: Morje

ob 21. uri koncert skupine «TRIESTE BIG BAND»

Torek, 19.

ob 19. uri podelitev trofeje «Il Lavoratore»

ob 20. uri razprava na tržaško tematiko

ob 21. uri koncert skupine «ISTRANOVA»

Sreda, 20.

ob 20. uri razprava na temo: Naturizem

ob 21. uri rock koncert skupine «GREAT KOMPLOTTO»

Četrtek, 21.

ob 20. uri razprava na temo: Svoboda je terapija
ob 21. uri koncert skupine iz Romagne PRIMINO IN ORKESTER

ob 21. uri koncert skupine «MAYLLKU» iz Latinske Amerike

Petek, 22.

ob 20. uri razprava na temo: Triestina v B-Ligi - kdaj v A

ob 21. uri folk koncert s skupino «LUNARIO»

ob 21.30 kabaret s skupino «LE BALCON»

Sobota, 23.

ob 19. uri predstava akrobatskega rocka

ob 21. uri akrobatski rock s svetovnimi prvaki rock maratone

ob 21.30 nastop mešanega zbora in godbene skupine krožka «Gramsci» iz Pule

Nedelja, 24.

ob 20. uri zaključni govor

ob 21.30 igral bo ansambel Pomlad

ob 21.30 koncert TPPZ «Pinko Tomažič»

Vsak večer od 20. 30 dalje ples z ansamblom «E poi»

V soboto 23. in nedeljo 24. bo delovala tipična restavracija iz okolice Bologne

V okviru pokrajinskega festivala komunističnega tiska prireja tržaška «La Cappella Underground» serijo projekcij novih avstralskih filmov.

Obiskovalci si bodo lahko ogledali najbolj pomembna dela mladega režiserja Petra Weira, kot na primer «Pic-nic at Hanging Rock» iz leta 1976 in «Zadnji val» (L'ultima onda) iz leta 1977. Poleg teh pa bodo predvajali tudi druge filme, ki jih tržaški ljubitelji niso imeli prilike videti. Med temi naj omenimo le «Breaker Morant» v režiji Bruca Beresforda.

Avstralska kinematografija je brezdvoma prinesla nove svežine tovrstni anglosaksonski umetnosti in poudariti moramo, da je bila izbira tržaške Cappelle zelo posrečena, zato si bo veljalo njene projekcije ogledati.

Izbior filmov nove avstralske kinematografije in tudi druge novejšje filme bodo predvajali vsak dan ob 19.30 in 21.30.

DELO - glasilo KPI
za slovensko narodno manjšino

Direktor ALBIN ŠKERK
Ureja uredniški odbor
Odgovarja FERDI ZIDAR

Uredništvo in uprava:
Trst - Ulica Capitolina, 3
telefon: 76.48.72, 74.40.47

Dopisništvo v Gorici: Ulica Locchi, 2
telefon: 24.36

Poštni tekoči račun 11/7000

Letna naročnina 6.000 lir

Tisk: Tipolito Stella snc
Ulica Molino a Vento 72 - Trst